

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNI SUD U ZENICI
Broj: 43 0 Ps 251000 25 Pž
Zenica, 11.11.2025. godine

Kantonalni sud u Zenici, građansko vijeće sastavljeno od sudija: Nina Makivić, kao predsjednica vijeća, Ramo Ljevaković i Mario Anić, kao članovi vijeća, u parničnom postupku tužioca Asocijacija kompozitora - muzičkih stvaralaca (AMUS) Sarajevo, ul. Skenderpašina broj 1, Sarajevo, koga zastupaju punomoćnici Advokatska firma „Sajić“ o.d. Banja Luka, Bulevar Vojvode Ž. Mišića broj 49b, Banja Luka, protiv tuženog K. S.vl. Restoran - bar „...“, ... radi zaštite autorskih prava i isplate autorske naknade, v.s. 2.527,20 KM, odlučujući o žalbi tužioca podnesenoj protiv presude Općinskog suda u Zenici broj 43 0 Ps 251000 24 Ps od 25.07.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj 11.11.2025. godine, donio je

PRESUDU

Žalba tužioca se odbija kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđuje.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom (prvim stavom izreke) utvrđeno je da je tuženi učinio povredu i kršenje autorskih muzičkih prava tužioca, i to korištenjem i javnim saopštavanjem bez dozvole, muzičkih djela iz repertoara čija prava ostvaruje i štiti tužilac na teritoriji BiH.

Drugim stavom izreke prvostepene presude obavezan je tuženi da o svom trošku objavi ovu presudu u dnevnom listu „Dnevni avaz“ u roku od 30 dana od dana donošenja ove presude.

Trećim stavom izreke prvostepene presude obavezan je tuženi da tužiocu isplati iznos od 1.200,42 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 16.09.2024. godine do isplate, kao i da mu naknadi troškove postupka u iznosu od 875,08 KM, sve u roku od 30 dana.

Četvrtim stavom izreke prvostepene presude odbijen je kao neosnovan preostali dio tužbenog zahtjeva tužioca, kojim je tražio da se obaveže tuženi da tužiocu isplati iznos od 1.326,78 KM, sa zakonskim zateznim kamatama počev od 16.09.2024. godine do isplate, kao i preostali dio zahtjeva za naknadu troškova postupka traženih iznad dosuđenog iznosa.

Protiv prvostepene presude žalbu je blagovremeno izjavio tužilac, pobijajući prvostepenu presudu u odbijajućem dijelu, zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da drugostepeni sud uvaži žalbu i preinači prvostepenu presudu na način da usvoji tužbeni zahtjev tužioca u cjelini i obaveže tuženog na naknadu troškova parničnog postupka ili da prvostepenu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Odgovor na žalbu tuženog nije podnesen.

Ispitujući prvostepenu presudu po žalbi na osnovu člana 221. Zakona o parničnom postupku (Sl. novine FBiH, broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15) – ZPP-a u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti drugostepeni sud je zaključio:

Žalba nije osnovana.

Predmet spora u ovom postupku, prema tužbenom zahtjevu tužioca, istaknutom u tužbi od 16.09.2024. godine, je utvrđivanje povrede autorskih prava autora čija prava ostvaruje i štiti tužilac kao jedino ovlašteno pravno lice na teritoriji BiH (koja je po navodima tužbe tuženi kršio u Restoranu - baru „...S“ na adresi ... javno saopštavajući i javno emitujući autorska muzička djela) i isplata autorske naknade za period od 16.09.2021. godine do 16.09.2024. godine, odnosno štete u visini od 2.527,20 KM, sa zateznim kamatama. Tužilac navodi da se obraćao tuženom sa zahtjevom za zaključenje ugovora o neisključivom ustupanju prava korištenja autorskih muzičkih dijela radi sticanja zakonitog načina korištenja autorskih muzičkih dijela, međutim, tuženi se oglašio i nije zaključio ugovor sa tužiocem, zbog čega tužilac i potražuje naknadu u skladu sa Kolektivnim ugovorom, a traži i objavu presude u sredstvima javnog informisanja i troškove postupka.

U dokaznom postupku pred prvostepenim sudom, provedeni su predloženi dokazi: vještačenje po stalnom sudskom vještaku ekonomske struke Sandri Čaušević iz Zenice, saslušanjem svjedoka S. S. i A. Š., te izvršen uvid i pročitani: Rješenje Instituta za intelektualnu svojinu BiH, broj IP 03-47-5-12-06059/12VT od 21.06.2012. godine i drugi materijalni dokazi, kako je navedeno u prvostepenoj presudi (druga i treća stranica).

Među parničnim strankama nije sporan osnov po kome tužilac traži naknadu, nego je u ovoj fazi postupka sporna samo visina tužbenog zahtjeva.

Pravni odnos između tužioca i tuženog se zasniva na pravu tužioca da štiti autorska prava autora muzičkih djela i ostvaruje druga prava po osnovu autorskih prava muzičkih djela za autore koje predstavlja i isti je razmatran u vezi sa članom 157. stav 2. Zakonom o autorskom i srodnim pravima (Sl. glasnik BiH broj 63/10), Zakonom o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava (Sl. glasnik BiH broj 63/10) - ZKOASP-a i članom 27. i 183. Zakona o obligacionim odnosima (Sl. list SFRJ broj: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, Sl. list RBiH broj: 2/92, 13/93 i 13/94 i Sl. novine FBiH broj 29/03 i 42/11) – ZOO-a, koji se odnosi na štetu zbog nezaključenja ugovora i uopće na štetu i njenu naknadu i u vezi sa drugim propisima i navedenim zakonima, a sve u vezi sa konkretnim pravnim odnosom.

Prvostepeni sud je cijenio izvedene dokaze u smislu odredaba člana 8. i 123. stav 2. ZPP-a, pa nisu osnovani navodi žalbe tužioca da nije bilo takve ocjene, a prvostepena presuda sadrži sve što propisuje član 191. ZPP-a, radi čega se i može preispitati po žalbi.

Žalba tužioca nije usmjerena na razlog nedosuđenja traženog iznosa za odbijajući dio tužbenog zahtjeva. Tačno je da se svaka činjenica može dokazivati bilo kojim dokaznim sredstvom, osim iznimno kada je potrebno dokazivanje stručnih činjenica koje se dokazuju vještačenjem. Međutim, tužbeni zahtjev je djelimično odbijen iz razloga što tuženi nije dokazao da je za period za koji traži naknadu pozvao tužioca da zaključe ugovor.

Prvostepeni sud nije imao nikakvog razloga da ne dosudi naknadu, odnosno štetu, i u periodu za koji je tužilac odbijen, ali je trebao i bio u obavezi da i za navedeni period dokaže iste činjenice koje su dokazane i za period za koji je tužiocu dosuđena naknada. Kontrola

nezakonitog korištenja muzičkih djela, ako je utvrđena, je pravo i obaveza tužioca da odmah pozove kontrolisano lice na zaključenje ugovora. U protivnom bi tužilac mogao samo vršiti kontrole i zloupotrebjavati svoja prava netraženjem zaključenja ugovora, nego samo štete, a u konkretnom se slučaju šteta i traži zbog nezaključenja ugovora. Prvostepeni sud je uzeo u obzir i da je članom 26. Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskih i srodnih prava propisana obaveza o sklapanju ugovora o korištenju djela, ali ista je propisana kao pravo korisnika djela da traži zaključivanje ugovora prema važećem kolektivnom ugovoru ili tarifi ako ista postoji. Navedena odredba samo propisuje da ako postoji tarifa korisnik može platiti na račun kolektivne organizacije iznos prema tarifi i bez ugovora i samim plaćanjem se smatra da je pravo preneseno. Osim toga, prvostepeni sud nije mogao zanemariti odredbu člana 27. ZOO-a, koja propisuje da lice koje je dužno da zaključi ugovor mora biti pozvano na zaključenje istog, od koga dana tužilac ostvaruje pravo na naknadu štete ili autorske naknade.

Ovo iz razloga jer tuženi ne zna kako će plaćati naknadu za koju ne zna ni koliko iznosi, niti ko je ovlašten istu da naplaćuje. Ovo pogotovo jer je članom 157. Zakona o autorskim i srodnim pravima propisano da za sve povrede prava iz ovoga Zakona vrijede opća pravila o naknadi štete i odgovornosti za štetu, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno. Na navedeno ne utiče ni pozivanje tuženog na član 18. Zakona o kolektivnom ostvarivanju zaštite autorskih i srodnih prava, koji samo reguliše način ostvarivanja prava od strane tužioca ili autora, pa ne može tuženi podrazumijevati da je time stvorena zakonska obaveza (kao npr. kod RTV preplate, na što upućuje tužilac), a podnosilac žalbe želi ugovornu obavezu da prikaže kao zakonsku, za koju nije potrebno potpisivanje nikakvog ugovora.

Iz provedenih dokaza utvrđeno je da tuženi sa tužiocem za: Restoran - bar „...“ na adresi ... za period od 16.09.2021. godine do 16.09.2024. godine, nije imao zaključen ugovor o ustupanju prava korištenja muzičkih djela sa repertoara tužioca. Dakle, za Poziv na zaključenje Ugovora i pribavljanje dozvole za korištenje autorskih muzičkih djela broj 0927-SS/21 od 05.10.2021. godine tužilac nije imao dokaz da je isti dostavio tuženom, kao što to ima za Poziv na zaključenje Ugovora i pribavljanje dozvole za korištenje autorskih muzičkih djela i poziv na izjašnjenje na zapisnik o izvršenoj kontroli broj 285-SS/23 od dana 07.04.2023. godine. Zbog navedenog je prvostepeni sud pravilno dosudio potraživane iznose od dostavljanja poziva, za koji postoji dokaz o dostavljanju.

Odredbom člana 183. ZOO-a propisano je da lice koje je po zakonu obavezno da zaključi neki ugovor, dužno je da naknadi štetu ako na zahtjev zainteresovanog lica bez odlaganja ne zaključi taj ugovor. Članom 154. ZOO-a propisano je da ko drugome prouzrokuje štetu dužan je naknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice. Članom 155. ZOO-a propisano je da je šteta umanjenje nečije imovine (obična šteta) i sprečavanje njezina povećanja (izmakla korist), a i nanošenje drugom fizičkog ili psihičkog bola ili straha (nematerijalna šteta).

Odredbom člana 157. Zakona o autorskim i srodnim pravima propisano je da za sve povrede prava iz ovoga Zakona vrijede opća pravila o naknadi štete i odgovornosti za štetu, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Tužilac nije dokazao da je prije Poziva na zaključenje ugovora broj 285-SS/23 od dana 07.04.2023. godine, tuženog pozivao na zaključenje ugovora za Restoran - bar „...“, ..., kao i da je tuženi odbio zaključenje ugovora za navedene poslovne jedinice, što je odlučna činjenica od koje zavisi osnovanost tužbenog zahtjeva.

Uvidom u Ugovor o neisključivom ustupanju prava korištenja autorskih muzičkih djela u ugostiteljskom objektu za oblik javnog saopštavanja putem tehničkih uređaja broj 0386-UP/24 od 24.09.2024. godine, proizilazi da su tužilac i tuženi zaključili Ugovor o korištenju zaštićenog repertoara putem javnog saopštavanja autorskih muzičkih djela u Restoran - bar „....“ na adresi

Uvidom u povratnicu o uručanju Poziva na zaključenje ugovora broj 285-SS/23 od 07.04.2023. godine, utvrđeno je da je tuženi 18.04.2023. godine zaprimio navedeni poziv.

Kako iz nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke Sandre Čaušević iz Zenice od 14.05.2025. godine i dopune nalaza od 04.06.2025. godine, proizilazi da je za period od 16.09.2021. godine do 28.02.2021. godine, utvrđen iznos od 2.527,20 KM za korištenje autorskih muzičkih djela sa PDV-om za Restoran - bar „....“, na adresi sa PDV-om, odnosno 70,20 KM mjesečno sa PDV-om, (prostim matematičkim izračunom $70,20:30=2,34$, utvrđeno je da dnevna naknada za mjesece: 4/2023 i 9/2024. godine iznosi 2,34 KM), a kako je tuženi zaprimio Poziv za zaključenje Ugovora dana 18.04.2023. godine, proizilazi da je dužan da tužiocu naknadi štetu za period od 18.04.2023. godine do 16.09.2024. godine, u iznosu od 1.200,42 KM (16 mjeseci x 70,20 KM i 33 dana x 2,34 KM).

Kako u odnosu na utuženi period od 16.09.2021. godine do 18.04.2023. godine, ne postoji dokaz da je tužilac tuženog pozvao na zaključenje ugovora o ustupanju prava na korištenje autorskih muzičkih djela sa repertoara tužioca, prvostepen sud je pravilno odbio dio tužbenog zahtjeva kao u stavu IV izreke prvostepene presude.

Svi navodi žalbe se svode na činjenice da je tuženi koristio djela bez zaključenja ugovora. Tužilac se neosnovano poziva na član 26., pa i član 82. Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava u BiH. Nije sporno da su korisnici autorskih i srodnih prava dužni zaključiti ugovor i plaćati naknadu. Međutim, tužilac treba shvatiti svoj pravni položaj ovlaštenika za zaštitu autorskih prava i prava na naplatu autorske naknade ili štete i ovlaštenja za naplatu korištenja istih. Tužiocu se ukazuje da svoja prava prema zakonu može ostvarivati prava samo u vidu ugovorene naknade i u vidu štete. U konkretnom slučaju traži se naknada štete zbog nezaključenja ugovora i ponuda za zaključenje ugovora je najvažnija činjenica u pravnom odnosu tužioca sa bilo kojim štetnikom da bi tužilac mogao ostvariti svoja prava. Prema komentaru člana 183. ZOO-a (Komentar ZOO-a – RRIF-plus d.o.o. Zagreb, Zagreb 2005. godine) uslovi za štetu zbog nesklapanja ugovora član 27. ZOO-a su: 1. da je neka osoba na osnovu zakona ili posebne zakonske odredbe obavezna sklopiti ugovor, 2. da na zahtjev zainteresovane osobe taj ugovor nije sklopljen, 3. da je time zahtjevalac sklapanja ugovora pretrpio štetu i 4. da postoji uzročna veza između nesklapanja ugovora i štete. Ove uslove je obrazložio i prvostepeni sud. Dakle, tužbeni zahtjev je djelimično odbijen, ne što tuženi nije mogao imati pravo, nego što ga ranije nije tražio, dakle, na osnovu člana 27. i 183. ZOO-a, a ne na osnovu drugih *lex specialis* zakona, kako ih tužilac naziva, čija sadržina i odredbe uopće nisu sporne i primijenjene su u ovom postupku. Dakle, tužilac traži štetu zbog nezaključenja ugovora, a nije je dokazao da je pozvao tuženog na zaključenje ugovora. Jedina sankcija zbog nezaključenja ugovora je naknada štete zbog nezaključenja ugovora shodno članu 183. ZOO-a. Treba naglasiti da se tužilac poziva na nesporne činjenice, ali nisu nesporne činjenice one koje stranka nije osporavala, nego one koje su učinjene takvim pred sudom. Tužilac se poziva i na više odluka drugih sudova koje nisu izvor prava i ne mogu, kada postoje propisi koji se moraju primijeniti, poslužiti kao osnov za donošenje ove presude. Uostalom, tužbeni zahtjev je samo djelimično odbijen i tužilac kao specijalizovana agencija treba da vidi

razliku između dosuđujućeg i nedosuđujućeg dijela tužbenog zahtjeva, što je prvostepeni sud logično i pravilno obrazložio.

Za razlog odbijanja nedosuđenih troškova prvostepeni sud je obrazložio svaku stavku troškova, a tužilac samo spori troškove, ne obrazlažući potrebu drugačijeg dosuđenja, bez ijednog žalbenog navoda, pa kako je prvostepeni sud pravilno i na zakonit način obrazložio razloge nedosuđivanja troškova, tužilac se upućuje na obrazloženje prvostepene presude, bez potrebe za ponavljanjem obrazloženoga (sedma stranica prvostepene presude).

Drugi navodi žalbe nisu od odlučnog značaja da bi se za iste u smislu člana 231. ZPP-a davalo posebno obrazloženje.

Zbog svega navedenog, žalba tužioca je odbijena i presuda prvostepenog suda u odbijajućem dijelu potvrđena, na osnovu člana 224. stav 1. tačka 2) i člana 226. Zakona o parničnom postupku.

Predsjednica vijeća

Nina Makivić